

ALEGERILE PARLAMENTARE DIN ANUL 1919 ÎN JUDEȚUL IALOMIȚA

VALENTIN GHEORGHE

Grupul Școlar de Industrie Alimentară Fetești
vali_ghia2006@yahoo.com

Cuvinte cheie: alegeri parlamentare, vot universal, partid politic, campanie electorală, Parlament

Keywords: parliamentary elections, universal suffrage, political party, campaign, Parliament

O componentă importantă în evoluția României interbelice a constituit-o politica. Introducerea votului universal în anul 1918 a dinamizat politica românească interbelică. În comunele și orașele județului Ialomița, activitatea organizațiilor partidelor politice a fost intensă, la fel ca cea din întreaga țară. Alegerile județene din Ialomița din 1919 au fost câștigate de Partidul Național Liberal. Un fapt interesant a fost alegerea candidatului Partidului Conservator care reprezenta interesele proprietarilor de pământ.

În evoluția României contemporane, perioada interbelică reprezintă o etapă importantă, datorită mutațiilor survenite după Primul Război Mondial. Transformările care au avut loc la nivel legislativ au dinamizat viața socială și politică a țării. Evoluția vieții politice și sociale ialomițene interbelice s-a circumscris celei naționale. Ca în toate județele țării și în județul Ialomița a existat o intensă activitate a organizațiilor partidelor politice. Formațiunile politice ialomițene, reprezentând întreg spectrul politic național, au constituit și în această parte a țării piloni ai organismului social – politic, ai democrației pluripartidiste și parlamentare din perioada interbelică¹.

Presa locală a avut un rol însemnat în evoluția vieții sociale și politice ialomițene interbelice. Majoritatea gazetelor locale deserveau interesele unui partid sau unei personalități politice marcante la nivel local. Totodată, presa locală era utilă cetățenilor întrucât furniza informații, mai ales în timpul campaniilor electorale.

Din punct de vedere administrativ, județul Ialomița cuprindea mare parte din actualele județe Ialomița și Călărași. Reședința județului era orașul Călărași, celelalte centre urbane fiind Urziceni, Slobozia și Fetești, localitate ce a devenit comună urbană în anul 1934. Din punct de vedere al organizării administrativ-teritoriale, județul Ialomița era împărțit în 5 plăși: Călărași, Lehliu, Urziceni, Slobozia și Țândărei. Ulterior, numărul plășilor a crescut prin înființarea altora noi: Căzănești, Dragoș-Vodă și Fetești. Prin Constituția din 1938 s-a introdus o nouă unitate administrativ-teritorială, ținutul, care era compus din mai multe județe. Județul Ialomița a fost integrat în Ținutul Marea cu reședința la Constanța.

La jumătatea perioadei interbelice populația județului era în număr de 293.352². Populația de naționalitate română era de 283.344 locuitori³, ea reprezentând 96,6% din locuitorii județului. Alături de aceasta conviețuiau alte naționalități: țigani 7.228 – 2,5%,

---

¹ Lascu 2000, p. 225.

² Recensământul 1930, vol. I, p. 120-123.

³ Recensământul 1930, vol. II, p. 238.

evrei 513 – 0,2%, unguri 460 – 0,2%, greci, germani, sârbi, croați, bulgari, albanezi etc. Din punct de vedere al mediului de locuire, cei mai mulți locuitori trăiau în mediul rural 259.092⁴, cele mai mari localități rurale fiind Fetești – 5.353 locuitori, Roseți – 4.666 locuitori, Făcăeni – 4.379 locuitori și Cocargeaua cu 4.340 de locuitori. În mediul urban viețuiau 34.260 locuitori, cei mai mulți fiind stabiliți în orașul reședință Călărași – 18.053, în Urziceni locuiau 8.616, iar în Slobozia numai 7.591. Marea majoritate a populației avea ca principală ocupație agricultura – 245.742⁵, urmată de angajați în instituțiile publice – 9.648, lucrătorii comerciali, industria textilă și manufacturi, transport și comunicații, industria metalurgică etc.

La nivelul anului 1930, populația județului de la vârsta de 7 ani în sus se situa în jurul a 221.514 locuitori⁶, dintre care doar 126.656 (57,3%) erau știutori de carte, cei care nu aveau nici un fel grad de instrucție erau 94.275.

Important pentru studiul de față este segmentul de populație de la 20 de ani în sus, întrucât acesta forma masa electorală a județului. Modul în care populația cu drept de vot percepea sloganurile electorale, a contat în stabilirea rezultatelor alegerilor. La orașe, neștiutorii de carte erau în număr de 6.305. Majoritatea locuitorilor fără știință de carte se aflau la sate. În mediul rural ialomițean, din cei 85.202 locuitori neșcolarizați, peste 66.000 erau cu vârsta de la 20 de ani în sus, fapt ce explică multitudinea de voturi anulate la alegerile parlamentare desfășurate în județ, în perioada interbelică.

La sfârșitul perioadei interbelice, populația județului Ialomița a crescut de la 293.352 la 350.039⁷, 96,9% din aceștia reprezentând populația de etnie română.

Datele privitoare la evoluția numerică a populației județului, în funcție de mediul de locuire, profesii și grad de instruire, ne sunt utile în explicarea modului de desfășurare al alegerilor și campaniilor electorale, înțelegerea structurii și componenței organizațiilor partidelor politice, la nivelul județului Ialomița, în perioada interbelică.

La începutul perioadei interbelice în județul Ialomița aveau formațiuni politice Partidul Național Liberal, Partidul Conservator și Partidul Conservator Democrat. Primul partid politic care a avut organizație în județul Ialomița a fost Partidul Național Liberal. Organizația P.N.L. Ialomița s-a constituit în 1875, avându-l în frunte pe I. Poenaru-Bordea⁸, care a fost ales și primul deputat al județului Ialomița în Parlamentul României. Până spre sfârșitul secolului XIX doar organizația P.N.L. din Ialomița a avut însemnătate din punct de vedere politic.

Organizația Partidului Conservator Ialomița s-a constituit în anul 1895⁹, când a depus și prima listă cu reprezentanți pentru alegerile generale. Dintre membrii marcanți ai Partidului Conservator din județul Ialomița amintim pe Mihail Gr. Cantacuzino și Alexandru Marghiloman care au reprezentat județul în Parlament. În anul 1908 o parte din membrii P.C. din Călărași s-au desprins formând organizația locală a Partidului Conservator Democrat¹⁰, în fruntea căreia s-a aflat, după Primul război Mondial, Mihail Gr. Cantacuzino.

Pe lângă partidele deja existente, în anul 1919, în județul Ialomița a luat ființă Partidul Țărănesc, în fruntea căruia a fost ales avocatul Nicolae Ioan din Călărași¹¹. La

⁴ Recensământul 1930, vol. I, p. 120-123.

⁵ Recensământul 1930, vol. VI, p. 264.

⁶ Recensământul 1930, vol. III, p. 250.

⁷ Recensământul 1941, p. 145.

⁸ Lascu 1988-1989, p. 236.

⁹ Lascu 1988-1989, p. 242.

¹⁰ Lascu 1988-1989, p. 246.

¹¹ Tudor 2008, p. 128.

scurt timp și Liga Poporului, condusă de generalul Alexandru Averescu, și-a constituit organizație în județ, în fruntea căreia a fost ales avocatul Vasile Rosețeanu.

Primele alegeri parlamentare, după încheierea Primului Război Mondial, s-au desfășurat în baza *Decretului de lege electorală* din 16 noiembrie 1918¹² ce stipula: „Toți alegătorii români majori vor alege prin vot obștesc obligatoriu, egal, direct și secret, pe baza reprezentării proporționale...”. Membrii Adunării Deputaților erau aleși de cetățenii cu vârsta de 21 de ani împliniți. Senatorii erau senatori de drept și senatorii aleși, de cetățeni cu vârsta de 40 de ani împliniți.

Alegerile se făceau pe circumscripții electorale, fiecare județ reprezentând o circumscripție electorală. În fiecare circumscripție electorală se înființa pe lângă Tribunalul județean un Birou Electoral Județean, care avea următoarele atribuții: imprimarea și distribuirea certificatelor de alegător, primirea declarațiilor de candidaturi, constituirea secțiilor și subsecțiilor de votare, imprimarea și distribuirea buletinelor de vot la secțiile și subsecțiile de votare, asigurarea ordinii în timpul votării, centralizarea rezultatelor votului și proclamarea candidaților aleși¹³. Pentru ca operațiunile de votare să se desfășoare în bune condiții, secțiile de votare se stabileau în funcție de judecătoriile de ocol. Alegătorii votau în baza unui certificat de alegător, eliberat de primărie la cerere, iar candidaturile se depuneau la Biroul Electoral Județean cu cel puțin 15 zile înainte de data alegerilor¹⁴.

De la adoptarea legii electorale și până în vara anului 1919, alegerile parlamentare au fost amânate în mai multe rânduri. Din cauza problemelor întâmpinate la semnarea Tratatelor de Pace de la Paris, Ion I.C. Brătianu și-a dat demisia din fruntea guvernului. În aceste condiții, la 27 septembrie 1919, regele Ferdinand I-a numit în fruntea guvernului pe Generalul Artur Văitoianu. Acest guvern avea sarcina să organizeze primele alegeri parlamentare pe baza votului universal.

Guvernul a stabilit datele în care urmau să se desfășoare alegerile pentru Adunarea Deputaților în zilele de 2, 3 și 4 noiembrie 1919, iar în zilele de 7 și 8 noiembrie 1919, urma să aibă loc scrutinul pentru Senat.

În alegerile parlamentare din județul Ialomița, desfășurate în anul 1919, s-au înfruntat partidele vechi (Partidul Național Liberal, Partidul Conservator, Partidul Conservator Democrat) cu partidele noi, înființate după Primul Război Mondial (Liga Poporului și Partidul Țărănesc). La alegerile desfășurate în zilele de 2, 3 și 4 noiembrie 1919 pentru Adunarea Deputaților, județului Ialomița îi reveneau 8 locuri, pentru care au fost depuse trei liste electorale¹⁵. Pentru Senat trebuiau aleși 3 reprezentanți din două liste depuse.

Pentru desfășurarea campaniei electorale în bune condiții, la începutul lunii octombrie 1919 a fost delegat pentru a îndeplini funcția de prefect al județului, procurorul Gheorghe Drăghici de la Curtea de Apel București¹⁶. Această numire era în interesul PNL, după cum reiese, din modul în care a fost prezentat noul prefect, în gazeta locală a liberalilor: „Domnul Ghiță Drăghici [...] a fost numit provizoriu prefect al județului Ialomița, potrivit dispozițiilor ce le-a luat actualul guvern pentru garantarea libertății alegerilor”¹⁷. Rolul aparatului administrativ local era important în

¹² M.O. 1918, p. 3357-3360.

¹³ Bodrigă 1997, p. 8.

¹⁴ Bodrigă 1997, p. 9.

¹⁵ M. O. 1919, p. 9782.

¹⁶ Știri din țară 1919, p. 4.

¹⁷ Informațiuni 1919, p. 2.

organizarea alegerilor, de aceea liberalii de la centru l-au impus, provizoriu pe Gheorghe Drăghici, în funcția de prefect al județului Ialomița.

Pe lângă ingerințele în aparatul administrativ, guvernul a căutat să afle starea de spirit a populației față de alegerile ce urmau să aibă loc în luna noiembrie 1919. La sfârșitul lunii octombrie 1919, în plină campanie electorală, membri ai Brigăzii Mobile a Direcției Generale a Poliției au acționat în zona Ciulnița – Fetești pentru a urmări mișcările politice și modul cum se desfășoară propaganda politică¹⁸. Agentul trimis în teritoriu consemna „prin comunele Ciulnița și Fetești, am constatat că s-a făcut încă de mult, propagandă mai ales, de agenții Ligii Poporului spunând țăranimei, că în caz dacă va lua guvernul Generalul Averescu, țăranii ar fi imediat împroprietăriți, dându-li-se pământ gratis”¹⁹. În comuna Maltezi, agentul numărul 1, din discuțiile purtate cu tânărul Gheorghe al Anitei înconjurat de alți localnicii, a observat că principala problemă a acestora este grija pentru împroprietărire și mai apoi de cine va veni la conducerea țării²⁰. Generalul Averescu se bucură de o mare popularitate în rândul cetățenilor comunei, însă ei nu au cunoștință că s-a desfășurat Congresul Ligii Poporului, știrile politice le află din trenuri, de la țăranii care umblă pe la gara Fetești.

Campania electorală pentru desemnarea aleșilor locali în legislativul României a început cu mult înaintea declanșării oficiale a scrutinului, în luna octombrie 1919. La nivelul județului Ialomița, partidele care aspirau la un loc în Parlamentul României Mari, au dus o campanie liniștită, nefiind consemnate evenimente. Prezentarea programului de guvernare, a candidaților și a ideilor politice în presa locală de partid, vizitele electorale în județ și întrunirile organizate cu alegătorii au fost principalele coordonate ale campaniei electorale din anul 1919, în județul Ialomița.

Partidul Național Liberal, cel mai vechi și mai bine organizat partid din județ, și-a propus, de la adoptarea votului universal, câștigarea primelor alegeri din perioada interbelică, în ideea că el a făcut posibilă acordarea dreptului de vot la cât mai mulți alegători. Organizații ale Partidului Național Liberal existau în majoritatea localităților din județ. La conducerea organizației județene din Ialomița, se afla Constantin Banu, profesor din București și membru în comitetul național al PNL, ajutat de Sima Niculescu, fost deputat și primar al orașului Călărași, Mihail Berceanu fost prefect în timpul ocupației germane, învățătorul Ilie Lupu din Slobozia, Diaconul Alexandru Dobrescu, alături de mulți alți intelectuali ai județului.

Campania electorală desfășurată prin presa locală de partid se adresa, în general, noilor votanți – în special țăranilor – care erau îndemnați să voteze cu PNL pentru a-și arăta susținerea față de „faptele săvârșite de acest partid, printre care reformele din urmă ca exproprierea și votul obștesc”²¹. Pentru atragerea electoratului Ligii Poporului, care era fascinat de „mitul eroului Averescu”, liberalii îl prezentau ialomițenilor, ca un erou pe Ion I.C. Brătianu, pentru faptul că a părăsit Conferința de Pace de la Paris și pentru că, prin „purtarea națională a respins să semneze robia noastră economică și știrbirea ca popor liber și independent”²². În ajunul alegerilor, liberalii ialomițeni promiteau țăranilor „împroprietărirea imediată”, chiar dacă nu fuseseră expropriate toate moșiile și „împunerea dărilor către stat după venitul fiecăruia”²³.

¹⁸ ANIC, FDGP, Dosar 10/1918, vol. I, f. 114.

¹⁹ ANIC, FDGP, Dosar 10/1918, vol. II, f. 5 verso.

²⁰ ANIC, FDGP, Dosar 10/1918, vol. I, f. 114.

²¹ *Către preoți și învățători* 1919, p. 1.

²² *Către preoți și învățători* 1919, p. 1.

²³ *Cetățeni* 1919, p. 1.

În contextul creat de acordarea dreptului de vot cetățenilor fără știință de carte, PNL a încercat influențarea lor prin intermediul preoților și învățătorilor. În apelul adresat acestora din urmă li se cerea: „să arate satelor care sunt partidele noastre politice precum și datoria ce au a da sprijinul și votul lor, acelui partid care a dovedit totdeauna că e tare, că are un program, că are unitate de idei și că are autoritatea necesară pentru a tranșa chestiuni atât de grave ca cea externă de acum”²⁴.

Întrunirile și mitingurile electorale erau tipice perioadei interbelice. Se anunța din timp unde urma să aibă loc adunarea, iar în ziua stabilită se adunau delegații satelor învecinate. La întrunirile cu alegătorii participau majoritatea candidaților, dar și membri marcantă ai organizației județene, lideri de la centru care dețineau funcții importante în aparatul de stat.

Liberalii ialomițeni au început campania electorală în forță. Cele mai însemnate întruniri publice le-au ținut la debutul oficial al campaniei electorale. În primele zile ale lunii octombrie 1919, membrii PNL Ialomița s-au prezentat în fața alegătorilor din orașele Slobozia și Urziceni, din comunele: Ciochina, Malu, Lehliu și Borănești. Țăranii au participat în număr foarte mare, la aceste întruniri, deși două dintre zile au fost lucrătoare²⁵. În cadrul lor au fost prezentați laudativ candidații locali și realizările lor: Constantin Banu – șeful PNL Ialomița, Sima Niculescu – fost primar al orașului Călărași, Mihail Berceanu – „care tot timpul cât a fost prefect al județului a fost alături totdeauna în mijlocul învățătorilor”²⁶, Marius Roșca – „în atâtea rânduri deputat ales al țărânilor”²⁷, Ion Niculescu Dormărunt – „fiu de țăran”²⁸.

Pe lângă campania electorală din presă și întrunirile cu cetățenii, liberalii ialomițeni s-au folosit și de alte practici pentru a bloca depunerea de liste pentru alte formațiuni în primele alegeri de după război. Liberalul Mihail Berceanu avea strânse relații de prietenie cu avocatul Nicolae Ioan din Călărași, fruntaș al mișcării țărânești în județ. În virtutea acestei prietenii, țărâniștii din Ialomița au fost opriți să depună listă individuală sau în cadrul opoziției unite²⁹.

Unul din contracandidații PNL, la alegerile parlamentare din noiembrie 1919, în județul Ialomița, a fost Partidul Conservator, sub conducerea lui Alexandru Marghiloman. În toamna anului 1918, în contextul adoptării reformelor electorale și agrare, existența pe scena politică a conservatorilor era amenințată. Înțelegând situația dificilă în care se afla Partidul Conservator, Alexandru Marghiloman a schimbat numele formațiunii în Partidul Conservator Progresist, încecând să se adapteze noilor realități politico-sociale³⁰. Chiar dacă au depus liste pentru Adunarea Deputaților și Senat, conservatorii progresiști nu și-au făcut simțită prezența în campania electorală din toamna anului 1919, în județul Ialomița. Până în prezent, în urma cercetărilor efectuate asupra presei de partid naționale și locale, fondurilor arhivistice, nu au fost identificate manifeste electorale, prezentări de întruniri cu cetățenii sau alte manifestări electorale ale conservatorilor progresiști din județ. Probabil au desfășurat campania electorală doar prin simple prezentări alegătorilor, unde mai erau încă simpatizați. Lipsa manifestelor electorale în presă, poate fi explicată prin discreditarea partidului, după guvernarea

²⁴ *Către preoți și învățători* 1919, p. 1.

²⁵ *Campania electorală* 1919, p. 3-4.

²⁶ *Întrunirile liberale* 1919, p. 2.

²⁷ *Întrunirile liberale* 1919, p. 2.

²⁸ *Întrunirile liberale* 1919, p. 2.

²⁹ ANIC, FMB, Dosar V 26/f.d., f. 2.

³⁰ *Enciclopedia partidelor* 2003, p. 47.

Marghiloman din timpul războiului, sau prin faptul că odată expropriate moșiile membrilor partidului, aceștia nu mai aveau bani să finanțeze o gazetă locală, sau să tipărească afișe electorale.

La începutul secolului XX, o parte a conservatorilor, conduși de Take Ionescu, s-au desprins din partidul mare, formând Partidul Conservator Democrat³¹. După război, la conducerea conservatorilor democrați din Ialomița, se afla Mihail Gr. Cantacuzino, fost ministru al justiției, deputat și mare moșier din județ. Organizația Partidului Conservator Democrat din județ, în campania electorală din noiembrie 1919, s-a axat pe atacarea în termeni duri a programului liberal și a candidaților acestuia în Ialomița. „Sub pretextul de a ține conferințe și adunări cu caracter economic și cultural, întrunesc cetățenii în scop electoral și fiindcă nu au ce să le spună, le țin discursuri pe aria: vot universal și împrumutări [...] ca și cum pământul ar fi fost al lor și s-au mulostivit să-l dea țăranilor, iar votul a fost tot un apanagiu al lor [...] iar acum vor să-l împrumute și țăranilor pentru a-i vota tot pe ei”³².

Conservatorii democrați îi acuzau pe liberalii locali de practici ilegale. Încercarea de a obține voturile țăranilor i-a determinat pe candidații liberali de pe liste, să contribuie cu anumite sume de bani pentru cumpărarea voturilor³³.

Altă formațiune oponentă liberalilor în campania pentru desemnarea primilor deputați și senatori, pe baza votului universal în județ, a fost Liga Poporului din Ialomița. La 3 aprilie 1918, Generalul Alexandru Averescu a întemeiat la Iași, Liga Poporului, formațiune politică care din aprilie 1920 s-a numit Partidul Poporului³⁴. Organizația din județul Ialomița a Ligii Poporului s-a constituit în primăvara anului 1919³⁵. Fiind un partid nou înființat, până la începutul campaniei electorale s-a ocupat de constituirea organizațiilor în județ.

Chiar dacă anunțarea alegerilor parlamentare întârzia, averescanii locali îndemneau alegătorii și simpatizanții lor să fie atenți la întocmirea listelor electorale și să semnaleze partizanii netrecuți pe liste, dar să se organizeze intern, prin desemnarea delegaților pentru comitetul județean³⁶. Toate îndemnurile erau în numele „Generalului” și se adresau învățătorilor, preoților, țăranilor și foștilor combatanți.

Creșterea numărului de membri și simpatizanți a Ligii Poporului în Ialomița, s-a datorat și campaniei din presa locală, care prezenta vizita ce urma să o întreprindă Alexandru Averescu în județ, în ziua de 21 septembrie 1919, când trecea prin localitățile Urziceni, Axintele, Mihai Viteazul, Călărași și Jegălia³⁷. Membrii și simpatizanții erau îndemnați să iasă înaintea lui, la marginea orașului „așa cum se cuvine celui mai iubit om”³⁸.

Mișcarea țăranistă din județ era bine reprezentată la sfârșitul Primului Război Mondial. La actul de constituire al Partidului Țărănesc din 5 decembrie 1918 a luat parte și reprezentantul mișcării din județul Ialomița, învățătorul Gheorghe Vlădescu-Albești³⁹. Comitetul de conducere al Partidului Țărănesc din Ialomița s-a constituit la

³¹ *Enciclopedia partidelor* 2003, p. 51.

³² *Propaganda liberală* 1919, p. 2.

³³ *Propaganda liberală* 1919, p. 2.

³⁴ *Enciclopedia partidelor* 2003, p. 137.

³⁵ *Cine suntem* 1919, p. 2.

³⁶ *Cine suntem* 1919, p. 2.

³⁷ *Sosirea D-lui General* 1919, p. 1.

³⁸ *Apel* 1919, p. 1.

³⁹ Scurtu 2002, p. 30.

începutul lunii septembrie 1919, la Călărași, avându-i în frunte pe avocatul Nicolae Ioan și învățătorul Gheorghe Vlădescu-Albești⁴⁰.

Țărăniștii ialomițeni îndemneau alegătorii „să voteze orice element democratic, dacă trecutul lui este o bună cheazășie pentru viitor”⁴¹. Acest îndemn era îndreptat împotriva candidaților liberali și conservatori din județ, care nu puteau reprezenta în viitorul legislativ pe alegătorii ialomițeni, datorită situației în care au adus țărănimea.

Pentru alegerile la Adunarea Deputaților stabilite în zilele de 2, 3 și 4 noiembrie 1919, în județul Ialomița au fost înscrși pe listele electorale 41.250 de alegători, dintre care au votat doar 28.254, iar voturile nule au fost în număr de 19.438⁴². Conform legii electorale, numărul deputaților, care urmau să reprezinte județul Ialomița în Parlament, era de 8. Pentru aceste locuri au fost depuse trei liste de candidați⁴³. La primele alegeri din perioada interbelică din județ au depus liste Partidul Național Liberal, Partidul Conservator Progresist și o listă independentă.

PNL, fiind cel mai mare partid din județ, a întâmpinat mai multe probleme pentru întocmirea listei electorale pentru Cameră, datorită intereselor personale ale liderilor locali dar și a influențelor de la București, până la definitivarea listei. La anunțarea alegerilor pe baza votului universal, organizația locală a întocmit o listă, cu următoarea ordine pe buletinul de vot: Constantin Banu, Leonida Gussi, V. Fuerea, Marin Ionescu, Ilie Lupu, Tache Mateescu, Mișu (Mihail) Negreanu, G.V. Constantinescu, Marius Roșca și Vladimir Atanasovici și încă două locuri neocupate⁴⁴. De pe această primă listă lipsesc Mihail Berceanu, fost prefect al județului, apropiat al lui Ion I.C. Brătianu și Sima Niculescu, fost primar al orașului Călărași, membri marcanți cu influență în rândul electoratului.

Excluderea de pe listă a lui Mihail Berceanu a fost pusă la cale de Marius Roșca și Sima Niculescu⁴⁵. Un alt fruntaș liberal ialomițean, care nu se găsea pe listă, era Diaconul Alexandru Dobrescu. Acesta a întocmit o altă listă, pe care vroia să o supună atenției lui I.Gh. Duca și Vintilă Brătianu, în următoarea ordine: Constantin Banu, Leonida Gussi, Mihail Berceanu, Sima Niculescu sau Nicolae Ioan, Diacon Alexandru Dobrescu, Ilie Lupu, Gheorghe Vlădescu-Albești și măcar un țăran, preot sau învățător sau chiar Mișu (Mihail) Negreanu⁴⁶. Prin cooptarea în listă a celor doi fruntași țărăniști (Nicolae Ioan și Gheorghe Vlădescu-Albești), liberalii ialomițeni căutau să stopeze depunerea unei candidaturi a țărăniștilor, atragerea a cât mai multe voturi din rândul acestei păтури sociale și contracararea unei eventuale liste depuse de organizația locală a Ligii Poporului. Nici această listă nu a avut câștig de cauză, cu toate eforturile liberalilor, datorită faptului că țărăniștii locali au respectat poziția comitetului de conducere față de primele alegeri de după 1918, neparticipare la alegeri și nici în alianță cu alte partide.

În cele din urmă, la începutul lunii octombrie, organizația PNL din județ a depus Biroul Electoral Județean următoarea listă de candidați, pentru alegerea reprezentanților în Adunarea Deputaților: Constantin Banu, Sima Niculescu, Marius Roșca, Ilie Lupu, Mihail Berceanu, Diacon Alexandru Dobrescu, Nicolae Poenaru-Iatan și Ion Niculescu

⁴⁰ *Țărănismul în Ialomița* 1919, p. 1.

⁴¹ *Către alegători* 1919, p. 1.

⁴² *M.O.* 1919, p. 9782.

⁴³ *M.O.* 1919, p. 9782.

⁴⁴ ANIC, FMB, Dosar V 18/f.d., f. 1.

⁴⁵ ANIC, FMB, Dosar V 18/f.d., f. 3.

⁴⁶ ANIC, FMB, Dosar V 18/f.d., f. 4.

Dormărunt⁴⁷. În urma tragerii la sorți, candidații liberali formau lista numărul 1 pe buletinul de vot.

Partidul Conservator Democrat din Ialomița a hotărât să nu depună candidaturi pentru alegerile parlamentare din noiembrie 1919, îndemnându-i pe cetățeni să nu se prezinte la vot sau dacă se prezintă să boicoteze alegerile. Sfatul conservatorilor democrați către alegătorii ialomițeni, era „anulați voturile astfel: luând hârtia ce vă dă președintele (*secției de votare s.n.*) intrați în gheretă, îndoiți-o în patru cu scrisul înăuntru și dați-o președintelui după ce ieșiți din cabină. Mai puteți anula și ștergând cu creionul peste tot”⁴⁸.

Chiar dacă conservatorii democrați din Ialomița nu au depus listă în alegeri, doi dintre fruntașii partidului au candidat pe listă independentă: Gheorghe Christodorescu și Stelian Bogdănescu. Aceștia se aflau pe lista numărul 2.

Înainte de alegeri, probabil, la presiunea conducerii organizației locale sau ca și tactică electorală pentru a nu fi asociat numele său cu partidul, care tot din foști moșieri era compus, Gheorghe Christodorescu a încercat să își retragă candidatura. Telegrama trimisă de el, din Urziceni, Biroului Electoral Județean din Călărași, prin care își retrăgea candidatura, a ajuns prea târziu, dar roagă cetățenii să anuleze voturile⁴⁹. Candidatura nu i-a fost retrasă, iar Christodorescu și-a desemnat delegați la secțiile de votare „nu pentru a-i susține candidatura... pentru a putea legal opera anularea de voturi”⁵⁰. Cu toate măsurile luate, candidatura independentului Gheorghe Christodorescu nu a fost respinsă și nici voturile anulate, el obținând mandatul de deputat al județului în Parlament.

Partidului Conservator Progresist i-a revenit locul pe lista numărul 3. Candidații conservatori progresiști ialomițeni au fost: Vasile V. Maltezeanu, Dan Iordănescu – comerciant din Slobozia, Marin D. Dihor – țaran, Gherasim Livadă, Matei Marinescu, Miltiade Teodoru, Ionel Niculescu Sighireanu și Ilie Miulescu⁵¹. Interesantă este prezența pe lista conservatorilor progresiști, moșieri a unui țaran! Acceptarea candidaturii unui țaran pe lista moșierilor se poate să fi fost o strategie electorală pentru atragerea țăranilor de partea conservatorilor marghilomaniști, pentru a le demonstra că ei susțin problema țărănească.

Liga Poporului din Ialomița nu a depus nici o listă în județ, după ce în luna octombrie 1919, Generalul Averescu a anunțat abținerea de la alegeri. În aceste condiții, reprezentanții averescani din Ialomița au îndemnat partizanii săi politici să nu meargă la vot în ziua alegerii, iar dacă se duc la vot forțați să anuleze voturile lor, prin nesemnarea unui candidat, sau să facă o *cruce* (crucea plină a fost semnul electoral al PNL în alegerile din 1919) peste tot ce e scris⁵². Abținerea de la alegeri și indemnul ironic, către alegători să facă o *cruce* peste toată lista de candidați, care astfel era anulată, s-a datorat în mare parte modului de organizare a alegerilor de guvernul Văitoianu – aflat în mâinile liberalilor –, menținerea stării de asediu și a cenzurii⁵³.

Mișcarea țaranistă din Ialomița a avut inițiativa depunerii unei liste de candidaturi pentru alegerile din noiembrie 1919. Gazeta locală *Lupta*, condusă de

⁴⁷ M.O. 1919, p. 9782.

⁴⁸ *Știri și fapte* 1919, p. 2.

⁴⁹ *Marea întrunire* 1919, p. 2.

⁵⁰ *De ce am desemnat delegați* 1919, p. 1.

⁵¹ M.O. 1919, p. 9782.

⁵² *Cum votați* 1919, p. 2.

⁵³ Scurtu 2002, p. 44.

fruntașul țărănist, învățătorul Gheorghe Vlădescu-Albești, îndemna țăranii, învățătorii și preoții din județ, să susțină depunerea candidaturii la Cameră a profesorului Spiridon Popescu, fost „director al învățământului primar, țăran în carne”⁵⁴. Din aceeași gazetă aflăm că au fost discuții, ca alături de Spiridon Popescu, să candideze pe lista țărănească de la Ialomița și profesorul Virgil Madgearu, membru marcant al Partidului Țărănesc⁵⁵. Țărăniștii nu au depus listă la Ialomița, iar cei doi candidați propuși au reușit să câștige alegerile în alte circumscripții electorale, Spiridon Popescu la Covrului și Virgil Madgearu la Teleorman.

Până la adoptarea deciziei de neparticipare în alegeri a Ligii Poporului, Gheorghe Vlădescu-Albești a încercat să încheie o alianță electorală între averescanii și țărăniștii din Ialomița, fapt dezaprobat de comitetul județean al Partidului Țărănesc, care a propus excluderea acestuia din partid⁵⁶.

Neparticiparea grupării țărăniste din Ialomița la alegerile parlamentare din noiembrie 1919, pentru Adunarea Deputaților a fost prezentată în gazeta locală a organizației, astfel: „Partidul Țărănesc din Ialomița, fiind în curs de organizare și alegerile fiind prea apropiate, el nu poate participa nici singur, nici în colaborare cu altă grupare politică locală, în viitoarele alegeri”⁵⁷. În ziua declanșării alegerilor pentru Adunarea Deputaților, țărăniștii ialomițeni se adresează iar simpatizanților politici locali, cărora le explică din nou motivul meparticipării cu liste „deși ar fi dorit-o”⁵⁸ și îi îndeamnă să nu se abțină de la vot și nici să anuleze voturile.

Alegerea reprezentanților Senatului a fost stabilită pentru zilele de 7 și 8 noiembrie 1919. Pentru alegerea senatorilor, în județul Ialomița au fost înscriși pe listele electorale 21.351 alegători cu drept de vot, dintre care au votat 16.848. Voturile anulate sau nexprimate au fost în număr de 8.774⁵⁹. Județului Ialomița îi reveneau 3 locuri de senatori, pentru care au fost depuse două liste de candidați.

Prima listă era formată din candidații Partidului Național Liberal ai județului: Vladimir Atanasovici, Nicolae N. Seceleanu și Mihail Negreanu⁶⁰.

A doua listă aparținea Partidului Conservator Progresist, având următorii candidați: Dumitru N. Seceleanu, Constantin Georgescu-Kiroiu și preotul Alexe A. Butu⁶¹.

Alegerile desfășurate în zilele de 2, 3 și 4 noiembrie 1919 pentru Adunarea Deputaților și în zilele de 7 și 8 noiembrie 1919 pentru Senat în județul Ialomița, au decurs în ordine și liniște. În preziua alegerilor, în gara Fetești a avut loc un incident între subofițerul Brătulescu Dumitru din Regimentul 63 și un grup de soldați aflați într-un vagon de tren. Pe vagonul respectiv scria cu cretă „Trăiască Averescu”, fapt ce a determinat pe subofițer să șteargă cu o coajă de pepene și să scrie „sus Brătienii”⁶². Văzând aceasta soldații s-au dat jos din tren și l-au luat la bătaie, subofițerul fiind scăpat cu greu de garda locală, care se afla în zonă.

La primele alegeri, desfășurate în baza votului universal, pentru Adunarea Deputaților, în județul Ialomița, erau declarați câștigători candidații care întruneau cele

⁵⁴ *Știre* 1919, p. 4.

⁵⁵ *O biruință* 1919, p. 1.

⁵⁶ *Uneltire* 1919, p. 1.

⁵⁷ *Întrunirea Comitetului Țărănesc* 1919, p. 1.

⁵⁸ *Către alegători* 1919, p. 1.

⁵⁹ ANIC, FMJ, Dosar 1/1920, f. 40; *M.O.* 1919, p. 9811.

⁶⁰ ANIC, FMJ, Dosar 1/1920, f. 40; *M.O.* 1919, p. 9811.

⁶¹ ANIC, FMJ, Dosar 1/1920, f. 40; *M.O.* 1919, p. 9811.

⁶² ANIC, FDGP, Dosar 10/1918, vol. II, f. 26.

mai multe voturi de pe fiecare listă. A ieșit câștigătoare prima listă, cea liberală, care a întrunit 36.199 voturi. La acest număr de voturi liberalii au obținut 6 mandate de deputați în Parlament. Pe locul doi s-a situat lista independentă, care a obținut 6.811 voturi și 1 mandat de deputat. Ultimul loc l-a ocupat lista a treia, a conservatorilor progresiști din județ, cu 7.114 voturi și un mandat de deputat⁶³.

Rezultatele după numărul de voturi întrinite de fiecare candidat au fost următoarele⁶⁴:

<i>Lista numărul 1 – PNL:</i>	1. Constantin Banu	– 4.606 voturi
	2. Sima Niculescu	– 4.593 voturi
	3. Nicolae Poenaru-Iatan	– 4.524 voturi
	4. Ilie Lupu	– 4.520 voturi
	5. Mihail Berceanu	– 4.492 voturi
	6. Diacon Alex. Dobrescu	– 4.492 voturi
	7. Marius Roșca	– 4.486 voturi
	8. I. Niculescu-Dormărunt	– 4.486 voturi
		Total: 36.199 voturi
<i>Lista numărul 2 – Independentă:</i>	1. Gh. Christodorescu	– 3.414 voturi
	2. Stelian Bogdănescu	– 3397 voturi
		Total: 6.811 voturi
<i>Lista numărul 3 – PCP:</i>	1. Ilie Miulescu	– 933 voturi
	2. Miltiade Teodoru	– 913 voturi
	3. Vasile V. Maltezeanu	– 902 voturi
	4. Matei Marinescu	– 896 voturi
	5. I Niculescu Sighireanu	– 893 voturi
	6. Dan Iordănescu	– 868 voturi
	7. Marin D. Dihor	– 862 voturi
	8. Gherasim Livadă	– 847 voturi
		Total: 7.114 voturi

Biroul Electoral Județean i-a declarat aleși pe următorii candidați: Constantin Banu, Sima Niculescu, Nicolae Poenaru-Iatan, Ilie Lupu, Mihail Berceanu și Diaconul Alexandru Dobrescu din partea PNL, Gheorghe Christodorescu a fost declarat ales al listei independente, iar Ilie Miulescu a fost declarat ales al conservatorilor progresiști din județ. Aleșii din județul Ialomița au fost validați în ședința Adunării Deputaților din 28 noiembrie 1919⁶⁵. Au fost declarați supleanți candidații care nu au obținut numărul de voturi pentru a intra în Parlament: Marius Roșca și Ion Niculescu-Dormărunt liberali, Stelian Bogdănescu de pe lista independentă și candidații conservatorii progresiști care nu au reușit în alegeri.

La alegerile organizate în zilele de 7 și 8 noiembrie 1919, pentru reprezentanții județului în Senatul României, a ieșit câștigătoare tot lista numărul 1, a PNL cu 13.967 de voturi obținute. Lista numărul 2, reprezentanții PCP a întrunit 9.828 din voturi⁶⁶. Situația voturilor obținute de candidați a fost următoarea:

⁶³ M.O. 1919, p. 9782.

⁶⁴ M.O. 1919, p. 9782; ANIC, FMJ, Dosar 1/1920, f. 25.

⁶⁵ DAD 1919-1920, p. 15.

⁶⁶ ANIC, FMJ, Dosar 1/1920, f. 40.

<i>Lista numărul 1 – PNL:</i>	1. Mihail Negreanu	– 4.747 voturi
	2. Vladimir Atanasovici	– 4.620 voturi
	3. Nicolae N. Seceleanu	– 4.600 voturi
	Total: 13.967 voturi	
<i>Lista numărul 2 – PCP:</i>	1. Preot Alexe A. Butu	– 3303 voturi
	2. D. N. Seceleanu	– 3.279 voturi
	3. C. Georgescu Kiroiu	– 3.249 voturi
	Total: 9.828 voturi	

Primele alegeri desfășurate după noua lege electorală în județul Ialomița au produs însemnate mutații în viața politică și socială locală. Vechile partide (PNL, PCP și PCD) și-au continuat existența, participând la alegerea reprezentanților în primul Parlament al României Întregite. Partidele nou înființate în țară și-au constituit organizații în județ. Organizațiile nou constituite s-au implicat în campania electorală din anul 1919, dar nu au participat cu liste de candidați proprii, mulțumindu-se să lanseze atacuri asupra liberalilor, sfătuind partizanii politici să nu voteze sau să anuleze voturile.

În discursul electoral al organizațiilor politice ialomițene s-a pus mare accent pe importanța reprezentată de noii alegători – țărani. Campania electorală a fost lipsită de evenimente, dar grupările politice nou înființate, chiar dacă nu au depus liste, aveau un tel comun, limitarea accesului liberalilor și conservatorilor în Parlament.

Chiar dacă în Vechiul Regat PNL a ieșit învingător, la adunarea voturilor din regiunile istorice s-a situat pe locul II, cu toate că a avut la îndemână întreg aparatul administrativ⁶⁷. Câștigătorul alegerilor din 1919 în județul Ialomița a fost Partidul Național Liberal cu toată opoziția noilor formațiuni politice locale și a abținerii unui număr mare de cetățeni de la vot. Liberalii ialomițeni au obținut cele mai multe voturi, peste 36.00 și 6 mandate din 8 ale județului în Adunarea Deputaților, iar la Senat obținut toate cele 3 mandate.

Rezultatul obținut de liberali în Ialomița s-a datorat mai multor factori. La nivelul județului, PNL avea cea mai puternică și bine organizată echipă, formată în mare parte din oameni de seamă ai locului, cu mare influență în rândul electoratului. Exemplul cel mai elocvent, în acest sens, îl reprezintă obținerea celor mai multe voturi de către Mihail Negreanu la Senat, chiar dacă era trecut pe ultimul loc pe listă. Votanții au conștientizat faptul că ceilalți candidați împuși pe liste, nefiind din județ, nu le vor susține interesele.

În campania electorală, pe lângă prezentarea programului în presa națională și gazetele locale, liberalii ialomițeni s-au înfățișat alegătorilor în cadrul întrunirilor publice, iar de câte ori se ivea ocazia, în funcție de masa electorală, candidații erau prezentați „fiu de țaran”, „deputat al țăranilor”, „protector al învățătorilor ialomițeni”. Prin aceste formulări a fost dobândită adeziunea votanților din mediul rural, fără știință de carte și cultură civică, care nu puteau face analiza elementelor demagogice ale discursului electoral.

Abținerea de la alegeri a Ligii Poporului și a țărâniștilor, cu siguranță au determinat o parte din simpatizanții acestora să voteze cu liberalii, care încercau să înlocuiască „mitul Averescu” cu „purtarea națională” a lui Ion. I.C.Brătianu la Conferința de Pace de la Paris.

⁶⁷ Scurtu, Buzatu 2000, p. 121.

Un alt factor ce a contribuit la obținerea numărului mare de voturi de către liberali, în Ialomița, pe lângă abținerea averescanilor și țărâniștilor, a fost imaginea proastă a Partidului Conservator Progresist, cauzată de opoziția manifestată față de înfăptuirea reformelor electorală și agrară, dar și de colaborarea guvernului condus de Alexandru Marghiloman, cu forțele de ocupație germane. În aceste condiții, singura alternativă, în ochii alegătorilor, rămânea PNL, care a avut un rol însemnat în înfăptuirea reformelor și a României Mari.

Surpriza primului scrutin organizat cu vot universal în Ialomița, unde predominau marii proprietari, a fost alegerea unui deputat al conservatorilor progresiști în legislativul țării, Ilie Miulescu. Acesta a fost unul din cei 13⁶⁸ conservatori progresiști pe țară, care au obținut un loc de deputat în alegerile din noiembrie 1919. Rezultatul a fost neașteptat, în condițiile în care propaganda în presa locală a fost inexistentă. Și cele peste 9.000 de voturi adunate de lista conservatorilor progresiști la Senat sunt greu de explicat. Deși imaginea Partidului Conservator Progresist era negativă în ochii alegătorilor, totuși aceștia au votat, în număr destul de mare, lista conservatoare, probabil datorită prezentei preotului Alexe A. Butu pe listă sau din cauza faptului că, neputând să citească, alegătorii nu au știut ce votează. Nu am identificat, în documentele cercetate, o prezentare a rezultatelor alegerilor din noiembrie 1919, pe localități și votanți pentru a putea explica „succesul marghilomaniștilor” în județ.

Voturile obținute de candidatul independent, în fapt conservator democrat, Gheorghe Christodorescu, au fost suficiente pentru a fi validat parlamentar al județului, demonstrând că votanții nu urmăresc numai un program electoral sau un partid anume, ci votează și persoana dacă le este cunoscută.

Numărul mare de voturi anulate poate fi cauzat de mai mulți factori. Pe primul loc se situează numărul destul de mare al celor fără nici un grad de instruire, care nu au înțeles procedura de votare, destul de greoaie. Procedura de vot era complicată, deoarece alegătorul trebuia să taie sau să șteargă de pe liste candidații care nu îi doreau aleși⁶⁹. Voturile anulate sau neprezentarea la urne a ialomițenilor a fost și rezultatul campaniei din presa locală a țărâniștilor și ai reprezentanților Ligii Poporului. Țăranii știind că pe liste nu se află Alexandru Averescu și Ion Mihalache, care erau percepuți ca personalități politice ce le reprezintă interesele, nu mergeau la vot.

Primele alegeri parlamentare din perioada interbelică, când au primit drept de vot un număr însemnat de cetățeni, pentru județul Ialomița au constituit punctul de plecare al viitoarelor lupte politice locale și al susținerii intereselor personale, care vor antrena, la alegerile următoare, mai multe organizații politice, mai mulți candidați pentru locurile din parlament și crearea unui oarecare sentiment de cultură politică în rândul localnicilor.

Abrevieri

ANIC, FMB	– Arhivele Naționale Istorice Centrale, Fond <i>Mihail Berceanu (1723-1948)</i>
ANIC, FMJ	– Arhivele Naționale Istorice Centrale, Fond <i>Ministerul Justiției, Comisia Centrală Electorală (1919-1939)</i>
ANIC, FDGP	– Arhivele Naționale Istorice Centrale, Fond <i>Direcția Generală a Poliției (1918 - 1940)</i>
DAD 1919-1920	– <i>Dezbaterile Adunării Deputaților</i> , Sesiunea 1919-1920

⁶⁸ Scurtu, Buzatu 2000, p. 121.

⁶⁹ Radu 2004, p. 21.

Bibliografie

- Apel* 1919 – *Apel la membri Ligii*, în *Liga Poporului Ialomițean*, an I, nr. 24, 3 iulie 1919, p. 2
- Bodrigă* 1997 – Bodrigă Vasile, *Sistemul electoral din România (1918-1940)*, București, Planeta, 1997
- Campania electorală* 1919 – *Campania electorală în județul Ialomița*, în *Viitorul*, an XII, nr. 3505, 30 octombrie 1919, p. 3-4
- Către alegători* 1919 – *Către alegători*, în *Glasul Partidului Țărănesc din Ialomița*, an I, nr. 3, 2 noiembrie 1919, p. 1
- Către preoți și învățători* 1919 – *Către preoți și învățători*, în *Ialomița Nouă*, an I, nr. 16, 19 octombrie 1919, p. 1
- Cetățeni* 1919 – *Cetățeni*, în *Ialomița Nouă*, an I, nr. 17, 30 octombrie 1919, p. 1
- Cine suntem* 1919 – *Cine suntem*, în *Liga Poporului Ialomițean*, an I, nr. 24, 3 iulie 1919, p. 2
- Cum votați* 1919 – *Cum votați*, în *Liga Poporului Ialomițean*, an I, nr. 37, 28 octombrie 1919, p. 2
- De ce am desemnat delegați* 1919 – *De ce am desemnat delegați*, în *Deșteptarea Ialomiței*, an XIV, nr. 21, 30 octombrie 1919, p. 1
- Enciclopedia partidelor* 2003 – *Enciclopedia partidelor politice din România (1859-2003)*, București, Meronia, 2003
- Informațiuni* 1919 – *Informațiuni*, în *Ialomița Nouă*, an I, nr. 15, 12 octombrie 1919
- Întrunirea Comitetului Țărănesc* 1919 – *Întrunirea Comitetului Țărănesc*, în *Glasul Partidului Țărănesc din Ialomița*, an I, nr. 1, 19 octombrie 1919, p. 1
- Întrunirile liberale* 1919 – *Întrunirile liberale din județ*, în *Ialomița Nouă*, an I, nr. 15, 12 octombrie 1919, p. 2
- Lascu* 1988-1989 – Lascu Stoica, *Activitatea organizațiilor din Călărași ale partidelor politice (până la primul război mondial)*, în *Cultură și Civilizație la Dunărea de Jos*, V-VI, Călărași, 1988-1989
- Lascu* 2000 – Lascu Stoica, *Din viața partidelor ialomițene în perioada interbelică - limbajul ca expresie al disputelor politice*, în *Ialomița. Studii și comunicări de istorie, arheologie și etnografie*, III, Slobozia, Tipografia „Tigris Com SRL”, 2000
- Marea întrunire* 1919 – *Marea întrunire a opoziției unite*, în *Deșteptarea Ialomiței*, an XIV, nr. 21, 30 octombrie 1919, p. 2
- M.O.* 1918 – *Monitorul Oficial*, nr. 191, 16 noiembrie 1918, p. 3357-3360
- M.O.* 1919 – *Monitorul Oficial*, nr. 173, 20 noiembrie 1919
- O biruință* 1919 – *O biruință*, în *Lupta*, an III, nr. 18, 16 noiembrie 1919, p. 1
- Propaganda liberală* 1919 – *Propaganda liberală*, în *Deșteptarea Ialomiței*, an XIV, nr. 19, 8 octombrie 1919, p. 2
- Radu* 2004 – Radu Sorin, *Electoratul din România în anii democrației parlamentare (1919-1937)*, Iași, Institutul European, 2004

- Recensământul 1930 – *Recensământul general al populației României din 1930*, Editura Institutului Central de Statistică, București, 1930
- Recensământul 1941 – *Recensământul general al României din 1941*, Institutul Central de Statistică, București, 1941
- Scurtu, Buzatu 2000 – Scurtu Ioan, Buzatu Gh., *Istoria Românilor în secolul XX (1918-1948)*, București, Paideia, 2000
- Scurtu 2002 – Scurtu Ioan, *Istoria Partidului Țărănesc (1918-1926)*, București, Editura Enciclopedică, 2002
- Sosirea D-lui General* 1919 – *Sosirea D-lui General*, în *Liga Poporului Ialomițean*, an I, nr. 33, 14 septembrie 1919, p. 1
- Știre* 1919 – *Știre*, în *Lupta*, an III, nr. 1, 1 februarie 1919, p. 4
- Știri din țară* 1919 – *Știri din țară*, în *Viitorul*, an XII, nr. 3484, 9 octombrie 1919, p. 4
- Știri și fapte* 1919 – *Știri și fapte*, în *Deșteptarea Ialomiței*, an XIV, nr. 21, 30 octombrie 1919, p. 2
- Tudor 2008 – Tudor Constantin, *Istoria orașului Călărași*, ed. 2 revăzută și adăugită, Călărași, Agora, 2008
- Țărănismul în Ialomița* 1919 – *Țărănismul în Ialomița*, în *Glasul Partidului Țărănesc din Ialomița*, an I, nr. 1, 21 septembrie 1919, p. 1
- Uneltire* 1919 – *Uneltire*, în *Glasul Partidului Țărănesc din Ialomița*, an I, nr. 2, 23 octombrie 1919, p. 1

Parliamentary elections of 1919 in Ialomița

Abstract

An important component in the evolution of interwar Romania was the politics. The introduction of universal suffrage in 1918 boosted the interwar Romanian politics. As in all counties and county political party organizations Ialomița activity was intense. At the first election held in the interwar period in Ialomița, participated in the campaign three political parties. County elections were won by the Liberal National Party. An interesting fact was the choice of a representative of the Conservative Party - which represent the interests of large landowners - Ialomița County deputy in Parliament.